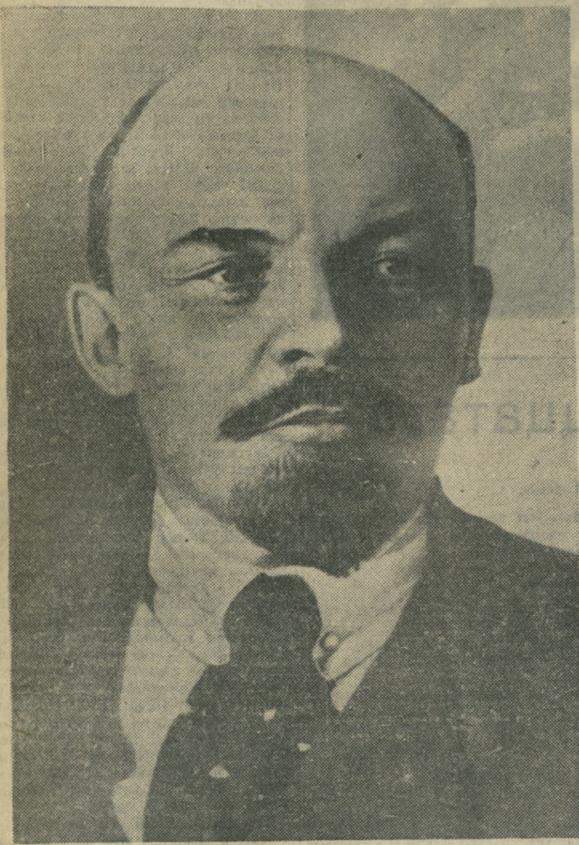

**Сёння — семнаццацігоддзе вызва-
 лення Совецкай Беларусі ад поль-
 ских акупантаў.
 Большэвіцкае прывітанне ра-
 бочым і калгаснікам ордэнаноснай
 БССР!**

**АБ АРГАНІЗАЦЫІ СЕТКІ РАЕННЫХ
 НАСЕННАВОДЧЫХ ГАСПАДАРАК**
 ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАУ БССР І ЦК КП(б)Б
 У выкананне пастановы СНК Саюза ССР «Аб мерах па палепшэнні насення зернавых культур», ухваленай Пленумам ЦК ВКП(б), СНК БССР і ЦК КП(б)Б пастанавілі:

1. Адобраць прадастаўлены Наркамзем спіс калгасаў і саўгасаў, намечаных для вытворчасці гатунковага насення (пры гэ-
 тым дадацца), які апублікаваны ў газеце «Звязда» для шырокага абмеркавання.
 2. Абавязаць Наркамзем пасля абмеркавання, аднак не пазней 1-га жніўня г. г., прадставіць у СНК БССР і ЦК КП(б)Б спіс насеннаводчых гаспадарак для качатковага зварвання.

Нам. старшыні Савета Народных Камісараў БССР **ЖУРАУЛЕЎ**
 Сакратар ЦК КП(б)Б **ШАРАНГОВІЧ.**

СЕМНАЦЦАЦЬ ГЕРАІЧНЫХ ГОД

ЦК ВКП(б), таварышу СТАЛІНУ

Сёння — народнае свята Беларусі. У гэты дзень семнаццаць год назад працоўныя Беларусі пры дапамозе рускіх рабочых і працоўных усяго Саюза ССР пера-варнулі і назаўсёды пасунулі назад самую хмурую старонку сваёй гісторыі, прагнаўшы з роднай зямлі сваёй польскіх акупантаў.

Памешчыкі і капіталісты Польшчы, аб'яднаўшыся з рускімі багавардзейцамі і Антантай, узялі тады за горла народ Беларусі. Займаючы сёлы, гарады і мястэчкі, ваявалі ўлада Польшчы неадкладна аднаўлялі дарожныя і рэйныя паракі. Зямлі вярталіся памешчыку, фабрыкі — капіталістам. Аднаўляліся нават царскія палацы.

Памешчыкі і капіталісты Польшчы, аб'яднаўшыся з рускімі багавардзейцамі і Антантай, узялі тады за горла народ Беларусі. Займаючы сёлы, гарады і мястэчкі, ваявалі ўлада Польшчы неадкладна аднаўлялі дарожныя і рэйныя паракі. Зямлі вярталіся памешчыку, фабрыкі — капіталістам. Аднаўляліся нават царскія палацы.

Памешчыкі і капіталісты Польшчы, аб'яднаўшыся з рускімі багавардзейцамі і Антантай, узялі тады за горла народ Беларусі. Займаючы сёлы, гарады і мястэчкі, ваявалі ўлада Польшчы неадкладна аднаўлялі дарожныя і рэйныя паракі. Зямлі вярталіся памешчыку, фабрыкі — капіталістам. Аднаўляліся нават царскія палацы.

Партыйныя арганы Менскай арганізацыі ВКП(б) сабраўшыся для абмеркавання вынікаў Чэрвеньскага Пленума ЦК ВКП(б), шлі Вам, любімым прывітаннем, настаўніку і другу працоўных, палкае большэвіцкае прывітанне.

Ухвалены Пленумам ЦК ВКП(б) новы выбарчы закон сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян, укладзены на палставе вялікай партыі воляспіс — Сталінскай Канстытуцыі, тваром якой з'яўляліся Вы, таварыш Сталін, упершыню ў гісторыі чалавечтва ажыццявілі сапраўды ўсеагульнае, сапраўды роўнае, сапраўды дэмакратычнае выбарчае права.

«Палажэнне аб выбарах у Вархоўны Совет СССР» ёсць самы дэмакратычны выбарчы закон, які стаў магчымым у нашай краіне перамога сацыялізма, у краіне, не ведаючай крызісаў і беспарадкаў, у краіне, забяспечваючай кожнаму грамадзяніну ўсе матэрыяльныя матчымаці для актыўнага ўдзелу ў палітычным жыцці сацыялістычнай дзяржавы. Гэта дакумент вышэйшага значэння. У ім кожны раздзел, артыкул, слова прасякнута сталінскімі клопатамі аб людзях.

Мы ўсведамляем выключную адказнасць, якая ўскладзецца на нас, большэвіцкую партыйную рэспубліку, у сувязі з надыходзячымі выбарами ў Вархоўны Совет. Мы абавязваемся, дарэчы таварыш Сталін, з усімі большэвіцкай энергіяй і ўпартасцю рыхтавацца да гэтай сур'ёзнай і адказнай праверкі, арганізаваць масы на глыбокае вывучэнне кожнага рабочага, калгасніка, служачага сацыялістычнага выбарчага закона, з таварам правесці выбары на аснове Сталінскай Канстытуцыі, каб узначаліць нізмерна ўзрастаючую палітычную актыўнасць працоўных, нізмерна ўзрастаючую дыктатуру рабочага класа, абараніць саветскія органы ад спроб ворагаў народу пранікнуць у іх.

Мы прыкладаем усе сілы, каб ліквідаваць поўнасна і ў найбольш кароткі тэрмін вышкі шкідлівасці ў сельскай гаспадарцы, прамысловасці, на транспарце і ва ўсіх галінах культурнага будаўніцтва.

Замена звычайных пасеваў гатунковымі, уяўляе сабой выбарчы акт і калгасам і саўгасам у гаспадарчых умовах лепшых праваўляльных умоваў. Гэтыя ўчасткі артыкулююцца пры лепшых калгасных і саўгасных і ўконтраставаны лепшымі, праверанымі аграамамі.

Для разнаманнага насення лепшых гатунковаў, выпрабаваных на дзяржаўных гатункавых участках, намечана вылучыць на БССР 56 раённых насеннаводчых гаспадарак з ліку лепшых калгасаў і саўгасаў. Кожны такі калгас ці саўгас будзе абслугоўваць 1—3 раёны.

Раённая насеннаводчая гаспадарка забяспечваць зборным гатунковым насеннем усе калгасы і саўгасы абслугоўваемых імі раёнаў на плошчы пасевных участкаў. Размеры вытворчасці гатунковага насення ў насеннагаспадарках праектуюцца ў такім разліку, каб пятагодна забяспечыць насеннасцю не менш 1/3—1/4 усіх калгасаў і саўгасаў.

Пастановай СНК СССР прадугледжаны вялікія матэрыяльныя стымулы для ўзро-

**СПІС
 калгасаў і саўгасаў, намечаных для вытворчасці
 гатунковага насення**

Назва раёна, у якім знаходзіцца насеннаводчая гаспадарка	Назва калгаса, ці саўгаса, намечаных для вытворчасці насення	Плошча ў гах пахатку	Плошча ў гах зямлі, у агульным	Назва абслугоўваемага раёна
1. Копыльскі	Саўгас «Старыца»	745	210	Копыльскі і Грэскі
2. Смалавіцкі	«Дукора»	742	361	Смалавіцкі і Пухавіцкі
3. Рагачоўскі	«Побалава»	556	187	Рагачоўскі
4. Добрушскі	«Очэса-Рудня»	359	290	Добрушскі і Гомельскі
5. Смалавіцкі	«Шчыльня»	648	272	Смалавіцкі і Лягоўскі
6. Горакі	Імя Леніна	516	354	Горакі і Дрыбінскі
7. Аршанскі	«Можавы»	767	808	Аршанскі
8. Веткаўскі	«Закуражка»	712	297	Веткаўскі
9. Талачынскі	Калгас «Н. Жыццё» Сіманоўскі с/с	675	311	Талачынскі і Круглянскі
10. Лельчынскі	«Ч. Забалотце» Лельчынскі с/с	775	506	Лельчынскі і Чашніцкі
11. Гаралоцкі	Імя Леніна Ваўжанскі с/с	650	289	Гаралоцкі і Мехаўскі
12. Дрысенскі	«Новы шлях» Пруднінскі с/с	578	306	Дрысенскі і Асвейскі
13. Віцебскі	«Большев. шлях» Вараўлянскі с/с	626	363	Віцебскі і Лёўчанскі
14. Суражскі	«Кастрычнік» Краўцоўскага с/с	304	164	Суражскі
15. Крычаўскі	«Ударнік» Крычаўск. горадзета	572	360	Крычаўскі і Чэркаўскі
16. Меліцкаўскі	«1 Мая» Радзівіцка-сельскага с/с	747	397	Меліцкаўскі
17. Магілёўскі	«Камітэтар» Стабалскі с/с	1057	625	Магілёўскі
18. Ветрынскі	«КМ» Ветрынскага с/с	580	334	Ветрынскі і Ушацкі
19. Полацкі	«Сов. Беларусь» Махіраўскага с/с	431	227	Полацкі і Расонскі
20. Сіроцінскі	«Гігант» Дабельскага с/с	350	168	Сіроцінскі
21. Шклоўскі	«Праўда» Рыжкоўскага с/с	740	412	Шклоўскі
22. Бабруйскі	«Ч. партыя» №1 Бортышэўскі с/с	1224	647	Бабруйскі і Міраўскі
23. Б.Кашалеўскі	Імя Сталіна Кашалеўскі с/с	260	260	Будакапалеўскі і Уваравіцкі
24. Менскі	«Ч. Спецыяліст» Селіскага с/с	1233	600	Менскі і Заслаўскі
25. Крунскі	«Мая» Шаўска-сельскага с/с	703	408	Крунскі і Халопеніцкі
26. Бялыніцкі	«Ударнік» Галоўчыцкага с/с	741	421	Бялыніцкі
27. Барыскі	«Ленінскі шлях» Бельчанскага с/с	478	297	Барыскі
28. Кармянскі	«Большевик» Расоўскага с/с	629	413	Кармянскі
29. Чачэрскі	Імя Стахінава Халодскага с/с	521	300	Чачэрскі і Свяцкавіцкі
30. Асіпавіцкі	«Авангард» Зборскага с/с	800	371	Асіпавіцкі і Клічаўскі
31. Рэчыцкі	Імя Дзяржынскага Рована-Слабодскага с/с	959	530	Рэчыцкі і Лоеўскі
32. Ч.Польскі	«Трактар» Клясінскага с/с	390	210	Чырвонопольскі
33. Глускі	«Кабек» Ляскавіцкага с/с	650	347	Глускі
34. Бягомльскі	«Беларусь»	658	350	Бягомльскі і Племчаніцкі
35. Даманавіцкі	«Ч. зорка» Даманавіцкага с/с	445	445	Даманавіцкі і Мазырскі
36. Парыцкі	«2-я п'янігодка» Каласоўскага с/с	571	368	Парыцкі
37. Тураўскі	«13 Кастрычнік» Зялёнскага с/с	227	155	Тураўскі і Жыткавіцкі
38. Любавіцкі	«Ударнік»	660	—	Любавіцкі і Старобінскі
39. Эльскі	«Ч. зорка» Багучыцкага с/с	787	573	Эльскі, Лельчыцкі і Нараўлянскі
40. Ст.-Дарожскі	Імя Сталіна Н.-Дарожскі с/с	813	527	Ст.-Дарожскі
41. Петрыкаўскі	«Ленінскі шлях» Макарыцкага с/с	540	337	Петрыкаўскі і Капаткевіцкі
42. Чавускі	«Юны комунар» Благінскі с/с	603	448	Чавускі
43. Дзяржынскі	«Ударнік прамясловасці» Добрыньскі с/с	662	382	Дзяржынскі і Удзельскі
44. Дубровенскі	«Чырв. Чубакова» Шлеўскага с/с	505	216	Дубровенскі
45. Чарвеньскі	«Ч. сцяг»	352	233	Чарвеньскі
46. Хойніцкі	«Пролетарыя» №1 Стрэлч. с/с	—	529	Хойніцкі, Брацінскі і Камярынскі
47. Жлобінскі	«Рассвет»	1169	703	Жлобінскі
48. Журавіцкі	«Пахар» Хатаўлянскага с/с	1450	867	Журавіцкі і Прапойскі
49. Выхаўскі	Імя Сталіна, Макарыцкага с/с	775	420	Выхаўскі
50. Барысаўскі	«Маяк сацыялізма» Прыгарт. с/с	613	323	Барысаўскі
51. Савіцкі	«Прамень коммуны» Севаліцка-сельскага сельскага імя Сталіна, Бачынаўскага с/с	600	254	Савіцкі і Чырвоная Слабодка
52. Бешанковіцкі	«Пабедзіцель» Тушчэўскага с/с	357	154	Бешанковіцкі Кастрыцкі і Хойніцкі
53. Церахоўскі	Імя Варашылава Васільеўскага с/с	606	325	Церахоўскі
54. Церахоўскі	Імя Варашылава Васільеўскага с/с	1000	608	Церахоўскі
55. Багушэўскі	Імя К. Маркса, Будакага с/с	797	400	Багушэўскі і Сенненскі
56. Клімавіцкі	Імя К. Маркса Клімавіцкага с/с	483	295	Клімавіцкі

ЗАРУКА ВЫСОКІХ УРАДЖАЯЎ

Най пастаўшчы насеннаводчай работы. Гатунковае зярно, вытвараемае раённагаспадаркамі і агламае па дзяржаўных і натуральных, будзе апахавацца ў двайным памеры супроць звычайнага зярна. Злаваема звыш дзяржаўнага і натуральнага гатунковага зярна абмяняецца на звычайнае з разліку 55 фунтаў звычайнага калгаснага зярна за 40 фунтаў гатунковага.

Раённая насеннаводчая гаспадарка кожны год будзе атрымліваць у беспроцентную форму для разнаманнага зніжанага насенна ад Дзяржаўнай селекцыйнай станцыі. Кожная раённая насеннаводчая гаспадарка будзе абслугоўвана аграамамі, які ўтрымліваюцца за кошт дзяржавы.

Для вытворчасці гатунковага насення неабходна вылучыць лепшыя калгасы і саўгасы.

Публікуем сёння спіс калгасаў і саўгасаў, намечаных для вытворчасці гатунковага насення, неабходна ўсеабава абмеркаваць з тым, каб пачэснае права

стаць раённагаспадаркай было на заслугах зарабана калгасам ці саўгасам.

Пры абмеркаванні прыгатованых гаспадарак для насеннаводства, апрача гэтых умоў, забяспечанасці калгаса рабочай і пятагоднага зярна, яго эканамічнай моцнасці і высокага аграаграмаўскага ўзроўню, — неабходна ўлічыць таксама і торгаварыяльнае палажэнне, сувязь па грунтовых дарогах з калгасамі раёнаў, якія яна будзе абслугоўваць. Гэтыя ўлічэнні, што гатунковае насенне з раённагаспадарак будзе забірацца самімі калгасамі, якія абслугоўвае насенная гаспадарка.

Усе партыйныя і саветскія арганізацыі, работнікі сельскай гаспадаркі, спецыялісты, калгаснікі павінны прыняць шпэрыт ўдзел у абмеркаванні намечаных калгасаў і саўгасаў для гэтай мэты і ўнесці свае меркаванні праз лугу і НКЗ БССР з тым, каб на БССР былі адобраны самыя лепшыя насеннаводчыя гаспадаркі.

Нарком земляробства БССР — **НІЗАУЦОУ.**

Сёння, у 7 гадзін вечара, на стадыёне «Дынамо» адбудзецца агульнагарадскі мітынг, прысвечаны XVII гадавіну вызвалення Беларусі ад польскіх акупантаў.

АБ ТЫМ, ЯК МЫ БІЛІ БЕЛАПАЛЯКАУ

БАЯВАЯ НОЧ

Семдзясць дзяткі стралкоў разамшчабелі ў лесе, адначасна пасля пажытка доўгага пераходу. Ненадаскі — м. Барэзіна, а наперадзе ў пачынаюцца — лініі акупацыі беларусаў. Чырвоная армія, ледзяны ў ценю бароў, ачыхвалі.

Вечарам мне вышлілі ў штаб. Камандзір палка кіраваў разамшчабелі аб становішчы пяхотнай разведкі, ці добра алачывалі байны. Пасля іх перадае загад.

— Ноччу камандзе разведкі палка фарсавалі Барэзіну. Занялі ўласна на правым беразе, сваім агнём прыкрывалі пераправу палка.

Задача не з лёгкіх. Я ўкладна на вярце шлях да рэчкі, дзе зачыні лес. Паўтарылі загад. Іду ў каманду. На шляху абумова дэталі плана.

Разведчыкі, — выдатны людзі — былі ў камандзе, хутка падрыхтавалі да небяспечнага і складанага маневра. Паўтарылі праменні сонца. Спаліліся. Пара ў дарогу. Ноч, быццам бы на зно нам — лунная, светлая, даўка ўсё відаць. Ізям густым лесам. Над нагамі дрывы. Спразь латы на ботах праходзіць багатовыжжа.

Падыходзім да берага спакійнай вяснявай Барэзіны. Разведчыкі агонь выкалілі на ўсакі вышадка. Сяперы прыступілі да пабудовы палатоў. Працуюць піха. Ноччу гукі даўка чуць. Узбударажана беларускай раней часу, горш будзе тады перамагчы іх.

Пяцка сказаць, калі і я, але заўважымі белыя нашу работу. Адыма маўчыць, віду не паказваюць. Сяперы сталі пыхты на вяду спускаць. Воск тут і пачалося. Грамніху спачатку агонь выстрал, відаль сігналам, а пасля так і азірахацілі кулі. У ружэйную канану ўмашаліся кулі, на слуху не менш чатырох. Чупь назвай гудка раўняў мінамет, а за ім другі. Застагаві агонь разведчык, паўзе ў бой, зачынае раву, за ім другі. Троні кідуць неурожым. Забіт. Камандзір палка зачынае нашай куліметнай камандзе адыма агонь. Пасць становіцца куліметнай і нашага боку аменшвалі спрыт беларуска.

Сіпшыся агонь. Разведчыкі сталі пагружацца на плашчу.

Я з першым узводам першым адпалілі ад берага. Зноў агонь умяніўся. Кулі так і сцякуць вяду. Сяперы падыходзіць фантанна пыхты. На рэчы палыхаці хвалі. Словам — ад крамешчым. Могчыя першы патрыбы, каб вытрымаць гэту баталію. На плацхач ёсць раненыя, яны стрымліваюць енкі, каб не ўпалі ў смуглы ішныя. Забітыя рама ляжалі, але гэта не гасіць парыву жываць з гонарам выканаць пастаўленае заданне. Вышлі на сярэдзіну ракі. Загнаны гарманічны стралы. Беларуска ўвай ў бой артылерыю. Агні снарад паліла ў пачы на іх пераправу. Агнішчы 12 разведчыкаў (адназначна другога ўзвода). Ад палы і таварышоў на ім нічога не дацхаца. Але ўпарта рухаюцца наперад астыны. Задача зразумелі, моту ёе таксама.

У метрах дваццаці палі ад берага разма пакінуць пыхты, пераправаляцца ўбор. Першым кізаюць ў вяду, кручы: — Наперад, таварышы, за мной!

На тора ў вядзе, са зброй над галавамі дабрацца да берага.

— Гранатны агоні! — крычу разведчыкам, і кізаю снаряду гранату па акупы беларуска. Ад неаказанні і сілы ўдару беларуска сіншылі страляючы. Мы выкарысталі гэты момант і з крыкам «ура» перайшлі ў атаку. Дрыгнуў вораг. Стаў адступаць. Трафей гэтай аперацыі — тры станковыя куліметы, два мінамёты, куліметныя ленты дашамагі нам паспяхова выканалі заданне. Умяцваліся на ўласку, мы бесперапынным агнём з куліметнай і мінамётнай прыкрылі пераправу палка. Без сур'ёзных страт ён фарсавалі Барэзіну.

Капітан-орданансеч Жыданюў — 6. нач. пешай разведкі 72 с. п.

Бой пад горадам Барысавам у маі 1920 г.

У дні тысяча дзевяцьсот дваццатага

(З КАЛЕНДАРА ПАДЗЕЙ)

10 чэрвеня. «Звезда» вышла з агадоўкам: «Польская шляхта ідзе разбурыць Совецкую краіну». Банцыты барона Врангеля на Крымскім фронце перайшлі ў наступленне, каб дапамагчы панам. Неабходна намагчы ўсе сілы, каб адымаць ворага.

17 чэрвеня. Абулікавана адзона совецкага ўрада за партыям Леніна, Калініна і іш. да польскіх рабочых, сялян і легіянэраў з адымаць пераходзіць на бок Чырвонай Арміі і амагача супроць сваіх капіталістаў і памешчыкаў за незалежную рабоча-сялянскую Польшчу.

21 чэрвеня. Беларуска, адступаючы з Рэчыцы, узавраці мост, разбурылі многа будынкаў, абстралялі мірае насельніцтва артылерыйскіх агонь. Мясцовыя фабрыкі агустанілі. Палілі ўвазі машыны і тэхнічнае абсталяванне.

24 чэрвеня. Маскоўскі камітэт РКП(б) паставілі абавязанне на фронт 291 камуніста («Праўда» друкае спіс).

11 чэрвеня. «Праўда» вышла з апаглагам: «Войскі польскай шляхты прасоваюцца да Польшкі. Барон Врангель выступілі на партыям пана Пісудскаму і намеран адымаць Данецкі вугальны раён. Цяпер ворагаў пагражае нам нечуваным голазам і холадам. Таварышы! Кожная гадзіна ворага, усе сілы на пахтрымку чырвонага фронту!»

16 чэрвеня. «Праўда» вышла з апаглагам: «Патрэбна разбіць як жагучай белавардзійскай Польшчу. Патрэбна разбіць яе да наступлення зімы. Калі буржуазная рабочынікі змогчы затрымаць вайну на зіму, нам прыляжа зноў пакутаваць аі-

мой ад голаду і холаду. Рабочыя! Сяляне! Не кіруем ўсе сілы, каб дабіцца перамогі да наступлення зімы!»

29 чэрвеня. Пасля ўпартых баёў часці Чырвонай Арміі занялі горад Мозырь і станцыю Калінявічы.

30 чэрвеня. «Праўда» паведамляе, што ўсеафартыйскі Совет Рабочых Делатараў прыняў рашэнне, якая патрабуе спынення вайны беларускай супроць Расіі.

1 ліпеня. Рэўвансоевет Заходняга фронту вышлі загад на арганізацыі совецкай ўлады на тэрыторыі былой Менскай губерні. У загадзе таварышам аб стварэнні арганізацыйнага бюро Менскай губерні з прысваеннем яму праў губернскага.

2 ліпеня. Савоз моладзі вёскі Альхоўка, Камышанскага павета, вышлі жаданне поўнасьцю іці на фронт.

5 ліпеня. Мастацтва Жоэф, лее анахадзілае пачытыя пад уладай паліцаў, мотна папрысла. У выніку паліцаў адступаючы, і разведчыкі былі адымаць частка мастацтва выгарада. Калі двух тысяч сялян асталася без прытулку.

8 ліпеня. Маскоўскі камітэт РКП(б) абулікаваў спіс паліцэсці пачы таварышоў, мабілізацыя пачы на фронт.

9 ліпеня. У пач з 9 на 10 ліпеня пералі сваім уходам з Бабруйска беларуска ўтварылі арганізацыю грабеж усюго тавара. Усе крамы, магазіны разбураны, тавары раскраданы.

10 ліпеня. Польскім камандваннем расстраляна 10 партыйных падпольных работнікаў. Спалены ўсе сямлі, хлявы, таварыя старыя і прыстань. Усе масты, фабрыкі і крамыны будыны, абітыя маўтамі і газай, гарач чырвоты зьш.

10 ліпеня. Часткі Чырвонай Арміі ўзялі Бабруйск. Паліцэска партыйная арганізацыя стварыла часовы рэўком і атрал для аховы горада. Перадвалі часці 27 стралковай дывізіі з боем прасунулі ў раён Азарышча—Сінкель (10—12 кіламетраў на ўсход ад Менска).

11 ліпеня. Часткі Першай коннай арміі, атакай з трох бакоў быў зноў узяты горад Роўно.

11 ліпеня. У аперацыйнай зводцы ад 10 ліпеня таварышам: ... У Маладзечанскім напратку намі заняты м. Крайск і м. Пляшчынскі.

11 ліпеня. У Менскім напрамку нашы часці, паспяхова прыгавоўчы наступленне і захаванні палонных і валакі трафей, адымачы м. Смалявічы.

11 ліпеня. Часці 27 Омскай стралковай дывізіі прарвалі ў Менск, унесшы збыткавага і рады адступаючы часей ворага. 14 гадзінам Менск быў капітэка ачышчана ад беларускаў.

Всем правлениям профессиональных союзов ВОЗВАНІЕ

ТОВАРЫШЫ!
Конференція всех Профессиональных Союзов и фабрично-заводских Комитетов от 28-го мая с. г. постановила создать Особый Рабочий Полк для защиты г. Минска. Главная необходимость в немедленном создании этого полка становится особенно ясной после диверсии одного из наших комитетов в Восточного фронта, где германская армия уже успела нанести сокрушительный удар коммунистическим бандам.

Товарищи, ваш долг и обязанность теперь удваивать нашу Красную столицу Минск. Мы должны дать возможность нашим военным властям выслать весь Минский гарнизон на фронт, но для этого мы должны создать надежную защиту Минска от внутренних врагов.

Мы должны все встать за винтовку, не отрываясь от стелки, а только сохраняя своей рабочей силой на 1—2 часа. Пролетарии Красного Минска должны доказать, что они сумели выдержать свою столицу, создать такой Рабочий Полк, который одним своим вылом отобьет осаду и безжалостно и жестоко истребит в его свободу, его завоевания.

Каждый организационный рабочий должен постановлением Конференции немедленно встать в этот полк для ежедневного обучения военному делу, чтобы в нужный момент он мог быть оставлен одной охотой, о вынужден в руках двух отбор охотников красной армии. Мы должны в кратчайший срок создать этот полк.

Все товарищи, зарегистрировавшиеся в этот полк, должны явиться в ночь с 1-го июня с 8-ми часами утра на Дворец Труда для конструирования нашего полка.

Не должно быть индифферентных и равнодушных.

Позор трусам и партизанам, поставившим своим же вышшим пролетариат.

Да здравствует вооруженный пролетариат!

Да здравствует мировая Социалистическая Революция!

ПРЕЗИДИУМ СОВЕТА ПРОФСОЮЗОВ.

ВЫПАДАК У РАЗВЕДЦЫ

Многа незабытых дзён даляцца перажыць у навальнічынны гадзі трамазанскай. Многа незабытых старонак ушесада Чырвонай Арміі, кірэмава валадэйнай партыі Леніна — Сталіна. Памылі аб тых дзнях будзе доўга жыць у сэрцах, як светлы прыклад, як заклік да звышвай гатоўнасці да схватак з ворагам.

Ады з тых дзён мотна ўразаўся мне ў памачі, і чыраене на грукань арміі Чырвонага Армія. Аб ім я і хачу раскажаць.

Было гэта ў дні злых баёў з беларускай арміяй на Совецкую Беларусь. На часе незалежнага разезда, усюго 15 сабелы, я прыбраўся ў густым густым лесу. Дзень, як зарад, памыта быў прысвоены, цёмны, сонечны. У тым жа і сабана добра ў лесе. Ёзям. На маіх падліках, вострае са сваіх падліцы павіны. Але час ідзе, а лесу вапна не відаць.

Гадзюк на гадзіннік. Тры. Наўжо заблудзілі? На разліках ішча ў дзве павіны былі быць на месцы.

Яшчэ гадзінны эзям.

Так і ёсць. Заблудзілі. Відаць, не той снейкай пайшлі. Але куды зварнуць? Спыняемся. Калектыўна зварнаем ішча наперад, куды-небудзь, каб прысвоены ішча з поўгадзіна праскочы, лес як-бы пам раззель ёстаў. Прыбавілі ходу. Так і ёсць. Выязджам на ўласку. Наперадзе вёска. Некалькі хвілін патаяем за ёю. Нічога падарожнага. Рамаю праехаць туды.

Загаваю: — Віноўты к бою, па алвму абычявай дарогі ў вёску. Раскыліся разведчыкі па старонах. Ёзям крокам. Гадзінны пыхта, каб вышкдова не пыхаці ў вёска. Уважваем у вёску. Будына адымаем. Ішча вяду, ні старажытны, ні малых не відаць. Праехалі першыя пабудовы. Мост невадзіць палыхаць.

М. БАГАМОЛАЎ
Орданансеч-палкоўнік, былы мамадзір коннай сотні 1807 стралковага арміі Валадарскага палка, 21 с. д.

Управа ад яго другая вуліца пайшла, чырапейшая, з дварамі багачейшымі. Зварнулі ўправа. Раптам сустрач два польскія афіцеры на конях, з палыўнічымі ружжамі і падстраёнай дзіву ў нас страшны, хопь каго спалодзіць можна. Уваходзілі ў хату. Патрэбна ступенне 12 павіны на залы. Там, відаць, пір ідзе. Стукаюць вілкамі, звіняць падулай.

шым ружжэ да грукань, пачаль допыт. Пераважалося безлікі страшна, аж зубамі скрыгачыць. Пыхтаем: — Вы хто такі?

Ады з чыстай рускай мове адымае, хто яны, як зачынае вёска і дзе патрэбны нам пункт. Адымае, ён да кіламетраў дванадзіць у старону, а мы неведома як прайшлі праз ланцугі беларускаў. Афіцеры са страху выблталі нават, што ў вёсцы размешчана штаб вышэй. Паўгога туманчы, і парашыў па вельш штаб. Назавіна адымаць афіцэраў з двума баймамі ў якасці аховы атрападыю да асыах. Самі гарозамі ў коннай отры — да штаба. Незалежачы 2—3 хамоў, адыла з коней.

Камаватамі пакіла 6 байноў, са строгім наказам трымаць коней і зброю напатаго, а сам з сяма баймамі на звод. Глядзі, чыраера беларускаў чыраць добах коней. Знішчылі і без гуку, каб нічым не вышлі сваю прысвоены. Вышкыла добрахвотнікаў на гату справу. Усе чырвонаярмейцы наперад зыступілі. Я адылаў самых мошых і самых лухчых.

Загаваю: падпаўні піхельныя за кожнага адыла назавіна чалавек і на майму сігналу раптом пакучыцца на беларуска.

Байны раззудзілі. Боты схавалі і боемы папалілі на звод. Бачу, што ўсе забарыліся да памешчых адыр. Даю сігналы. Як малалка, усакаваць мне разведчыкі, праз 2—3 минуты неурожым белыкі. Адыма разведчыку не памынава-ла, баюча хаміў яго калыгтон конь. Але нічога, адыраўся хутка. Усе пакучыцца да дома. Бомбы напатаго. Вышлі ў нас страшны, хопь каго спалодзіць можна. Уваходзілі ў хату. Патрэбна ступенне 12 павіны на залы. Там, відаць, пір ідзе. Стукаюць вілкамі, звіняць падулай.

Штаб напярэжыва байноў, калі зверны адыжуча адыненымі — мігам да погнаў і бомбы туды. Воруся за ручку дзверей. Піхелька напярэжыва, аж уварома — крыку чым болы. Рывуць дзверы — адычына. Усакаваем у залу і зорам крычым: — Ні з месца, рукі ўверх!

Малаты афіцеры стаяў з чаркай у руках, відаць, тост трымаў. Так і адыўся сталы. Ручку палнаў, яны прыжымы, віно разліваеца і струменны пача па тэару. Бачу, доўга з ім размаўляць пяма чаго. Скараў на конях і за сваіх. Афіцеры час, Нарвуша белы. Забраў афіцэраў і на звод. Напярэжыва, хто пачынае бегчы, боты прыстрэлены на месцы. Пасалілі іх на коней — не адымаць, сядзана няма калі. На ўскі вшылаць вароўкамі ногі пад жыгаты коней прыважвалі. Так не саксонцы. Абуражлі іх і на галапе ўлоўж вёскі к лесу. Наустрач некалькі фурманкаў з адыма, Салдаты, як убачылі нас — разбегліся. Праўда, некалькі страляў следам нам патрачыла, але без зымаў.

Увайшлі ў лес. Думам, не пыхінуць нас белыкі ў сушыю. Не іначай паноя будзе. Вышкыла некалькі таварышоў з палоннымі афіцэрамі наперад пухыця, а самому з самымі назавінамі коннікамі і стралкамі астана залу, стрымліваючы паноя. Ёзям. Раптам тылавыя дзверны дакладваюць, шум, тупат чыра, відаць, пыхае дасяга. На хуткась коней разлічыць намя чаго. Яны вельмі стамаіся і палонныя перахадзіць боты. Вышкыла: шукаць палыходзечыя месца для засады. Пашапава. Дзе перахадзіць рачулка, некалькі боты, але з багнетымі балотнымі берагамі. Моткім праз рачуку ёсць. Мы раскылі яго па барыеннях, а самі схаваліся ў кусты. Два конікі палы коней ушкы лесу. Толькі схаваліся, падскочылі чалавек 12 камаветстаў. Праз рачуку не прайшлі, мот развалілі, а адычых месца няма. Сварма. Ішча чалавек 40 падскакаюць. Згруціліся калі

моста, пачалі барыенні дастазаць. мот романтаваць. Думам, самы палыходзечы момант. Камандую на ўсёе голае: — Батальён! — плі... Разам хопнулі стралы маіх разведчыкаў, засакаваць апысць.

Мітусця пачавае сарод беларускаў. Кінуты коней і самі ў асе.

Пасля, відаць, апомніліся, цяжка пачынаюць байма і адым куліметам рысываць батальёна. Але мы не чакалі, пакуць яны канчатока аномыя. На коней — і галапам бегчы. Хутка сустраі стралковыя батальёны, які сіншыся нам на паломогу. За гэту аперацыю я атрымаў першы ордэн Чырвонага Сцяга. Усе ўдзельшчыкі таксама ўзнагародзаны ордэнамі.

Адыла пыхаць мяне камуністы гэтай сямкай групы Выгануў і Александраў. Заўбёмы першымі ішча ішча ў бой, адычыны таварыш выканаць любую задачу.

Я ў дні барачыбы з беларускамі камандоваў коннай сотняй 187 стралковага арміі Валадарскага палка. Аб баявых аперацыйх гэтай сотні хачацца ўспомніць у тым калі прыгожым квітнечоай сацыялістычнай рэспублікі Беларуска ботуць світкаваць 17-ю гадзіну вызвалення ад улад беларускай акупантаў. Батальён па камандай тав. Аловінішківа працягла фарсавалі Барэзіну. Мы дамоўліся з ім, як толькі стралковыя роты прарыву Барэзіну, я з сотняй фарсую раку, дапамагаю прасяваць адычых беларускаў, уталяюць праўду.

У гэты гадзіны да атакі, напярэжыва дзевяцімі батальёна. Воск, першыя ланцугі стралкоў выходзіць з вады на тым беразе, з грамавым «ура» пераходзіць у вяду сотню, перахадзіма раку ў галапам ударам абрунаем на адступаючы беларускаў. Следам за намі ідзе батальён, замапоўвачы поспех коніцы.

ПАРТЫЗАНСКИ РУХ

у 1919—20 г.г. у ваколіцах Менска

Другі ўдзельнік партызанскага руху вакол Кошарава, былы начальнік атрада Сяпрановіч, аб падзеях таго часу перадае наступнае:

Я, Кетце, Шарантовіч-Лютовіч і ішчыя арганізавалі атрад, які склаўся з 30 стралкоў і загартаваных партызан. Мы пайшлі ў лес і адыраў рабілі напады і палеты на памешчыцкія маейты. На распаражэнню нашага кіраўніка Шарантовіча-Лютовіча мы акружылі маейты памешчыка Карпіловіча, аблілі яго дом бензінам і спалілі яго. Недаўка ад Кошарава (прадмесьце Менска) пас з усёй бакоў акружыў польскі карны атрад у 500 чалавек. Заваявалі барачыба не на жышч, а на смерць. Палікі лота расправалялі з сядзімамі; старыю і малых жанчын раздывалі дагала і селы ва-ўсю. Секі бадытасна, давалі па 100 і болы розаг. Дзёзкуныя дзівулася некалькі гадзін. Партываваі выдаты партызан. Маладослава іўра, краўца Юдзія Грэсера, мотна звалы віроўкамі з высокарослым Владаірам Шумскім і патнулі іх на віроўцы, усюг адыкавалі і насміхаліся з іх. Затым аваялі віроўкамі 27 чалавек і атравалі ў Менск, у польскую кантрабанду. Там іх падвергілі страшным катаніям і мукам...

Асуджаны на 10 год катаржан турмы за ўдзел у партызанскім руху 1919-20 гг. у ваколіцах Менска (па Кошарава атрад) тав. Пётр Жыгалька піша, пачы ішчыма, што ён працаваў разам з партызанамі Карпіловічам, братам Пашчынскім і ішчы. Яны адыражыліся ў партызанскім атрадзе. Узявалі масты, разбуралі чыгуначнае палатно і перахвалялі тэлефонныя правады. Часта ім даводзілася пачаваць у лесе. Пры нажыхах на беларускаў былі пушыцца ў ход ручныя граматы і ішчы ўарычатыя матары. Яны ўсяляк імкнуліся шкодзіць праўдніку, не сіншыючыся ні перад якімі пажыкачымі і небяспечамі. У іх была суваць з вёскамі: Гатава, Клімавічы, Калючыны, дзе адырававалі партызанамі Бузыга, Чаласьві, Масальскі і ішчы. Начальнікам партызанскага атрада быў Сяргей Пашчынскі. Мне было даручана даставаць усяляка ружо аброю. Я паспяхова выканаў усакаваеную на мяне задачу.

25 сакавіка 1920 г., калі быў у Менску, я даведваўся, што Кошарава акружана беларускамі. Аб гэтым я неадыкана паведамаў Пашчынскім, але ён не наладаў адышчумас асывавай угаі. Адыма сумнае працуюць неага палобара і адыска за дзе таварышоў і за праваў нашай справы не давае мне спухако. Я перажываў катанічныя ночы. Не шыкадаваць себе, — а шыка, думай я, што падыбалема матчымаці прапанаваць.

Маё працуюць не абманула мяне. Ноччу палілі мяне арыштавалі і дэапарававалі аблі да страты прытомнасці. Арыштавалі таксама Пашчынскіх і Шумскага. Білі ўсіх смортным боем. Катаваным і зымаем не было межаў. Адыскага пакінулі ледзь жыва; ён увесь сцякаў кроўю. Неага яго страшна пачарнела ад пабоў. Праз некалькі дзён судзілі, і восем чалавек былі прыгавораны да кары смерці.

У аспэку смяротнікі былі расстраляны ўдоўж сінны, скарывы скарывымі ручнымі кайданамі, а ля дзверей камеры тапціліся памешчыцкія сымкі і польскія афіцеры, лубаваліся прадставіўшыся ім малюнкам.

Я развітаўся з Сяргеем Пашчынскім і ішчыма асуджанымі. Праз поўгадзіны іх расстралялі.

Мяне, Вору Пагерайчык, Шарантовіча-Лютовіча і Аркадыя Карпіловіча прыгаварылі да 10 год катаржі і адыслаў у Польшчу. Пасля заключэння міру з Польшчай пас абманалі на польскіх палонных і мы вярнуліся на радзіму.

(Архіў Гістэрта).

Часткі Першай коннай арміі, атакай з трох бакоў быў зноў узяты горад Роўно.

У аперацыйнай зводцы ад 10 ліпеня таварышам: ... У Маладзечанскім напратку намі заняты м. Крайск і м. Пляшчынскі.

У Менскім напрамку нашы часці, паспяхова прыгавоўчы наступленне і захаванні палонных і валакі трафей, адымачы м. Смалявічы.

Часткі 27 Омскай стралковай дывізіі прарвалі ў Менск, унесшы збыткавага і рады адступаючы часей ворага. 14 гадзінам Менск быў капітэка ачышчана ад беларускаў.

Штаб напярэжыва байноў, калі зверны адыжуча адыненымі — мігам да погнаў і бомбы туды. Воруся за ручку дзверей. Піхелька напярэжыва, аж уварома — крыку чым болы. Рывуць дзверы — адычына. Усакаваем у залу і зорам крычым: — Ні з месца, рукі ўверх!

Малаты афіцеры стаяў з чаркай у руках, відаць, тост трымаў. Так і адыўся сталы. Ручку палнаў, яны прыжымы, віно разліваеца і струменны пача па тэару. Бачу, доўга з ім размаўляць пяма чаго. Скараў на конях і за сваіх. Афіцеры час, Нарвуша белы. Забраў афіцэраў і на звод. Напярэжыва, хто пачынае бегчы, боты прыстрэлены на месцы. Пасалілі іх на коней — не адымаць, сядзана няма калі. На ўскі вшылаць вароўкамі ногі пад жыгаты коней прыважвалі. Так не саксонцы. Абуражлі іх і на галапе ўлоўж вёскі к лесу. Наустрач некалькі фурманкаў з адыма, Салдаты, як убачылі нас — разбегліся. Праўда, некалькі страляў следам нам патрачыла, але без зымаў.

Увайшлі ў лес. Думам, не пыхінуць нас белыкі ў сушыю. Не іначай паноя будзе. Вышкыла некалькі таварышоў з палоннымі афіцэрамі наперад пухыця, а самому з самымі назавінамі коннікамі і стралкамі астана залу, стрымліваючы паноя. Ёзям. Раптам тылавыя дзверны дакладваюць, шум, тупат чыра, відаць, пыхае дасяга. На хуткась коней разлічыць намя чаго. Яны вельмі стамаіся і палонныя перахадзіць боты. Вышкыла: шукаць

